

**Підсумки діяльності фінансових установ – фінансових компаній,
ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 2008 рік**

Таблиця 1

**Обсяги фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями
протягом 2007 та 2008 років**

млн. грн.

Вид фінансової послуги	I кв.		II кв.		III кв.		IV кв.		За рік	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	18,78	58,95	43,68	39,20	62,95	24,80	46,88	47,50	172,29	170,45
Надання позик	21,52	45,26	5,34	10,20	44,40	35,10	0,98	11,80	72,24	102,36
Надання порук (поручительств)	0,00	0,00	3,80	0,00	0,00	0,00	0,07	0,20	3,87	0,20
Надання гарантій	3,32	0,28	0,07	0,00	1,17	22,30	4,18	19,40	8,74	41,98
Факторинг	53,6	304,10	43,60	310,40	106,60	301,00	293,40	532,60	497,20	1448,10
Фінансовий лізинг	2,30	0,11	1,00	4,70	5,60	5,20	3,60	0,30	12,50	10,31
Обмін валют	1845,28	2285,67	2 000,1	2522,90	2514,03	3445,90	2780,70	3369,20	9140,11	11623,67
Переказ коштів	301,49	350,9	354,96	426,8	376,78	489,1	373,40	571,1	1406,63	1837,76
Всього	2 192,69	3 045,27	452,45	3 314,20	3 111,53	4 323,40	3 503,21	4 552,10	11 313,58	15 234,83

**Ринок фінансових послуг фінансових компаній –управителів
ФФБ та ФОН**

Станом на 01.01.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 132 управителі ФФБ та ФОН. Динаміка зміни кількості управителів, а також кількості управителів, що мають діючі ліцензії на залучення коштів установників управління майном, за 2008 та 2009 роки по місяцях наведена на рис. 1. Різниця між кількістю управителів у Держреєстрі та кількістю діючих ліцензій станом на початок 2009 року пояснюється таким чином : у 15 товариств термін дії ліцензії закінчився, а 6 юридичних осіб не отримували ліцензії на цей вид діяльності.

Більшість управителів (80 %) зареєстровано у м. Києві, тоді як у Чернівецькій, Чернігівській, Черкаській, Запорізькій, Кіровоградській, Херсонській, Рівненській, Волинській, Тернопільській, Закарпатській областях не зареєстровано жодної компанії – управителя.

Протягом 2008 року основні показники діяльності управителів в абсолютних величинах продовжували зростати. Зокрема, кількість компаній

та фондів на кінець періоду зроста відповідно на 17 та 16 %, а обсяг залучених коштів - на 34% (рис.2).

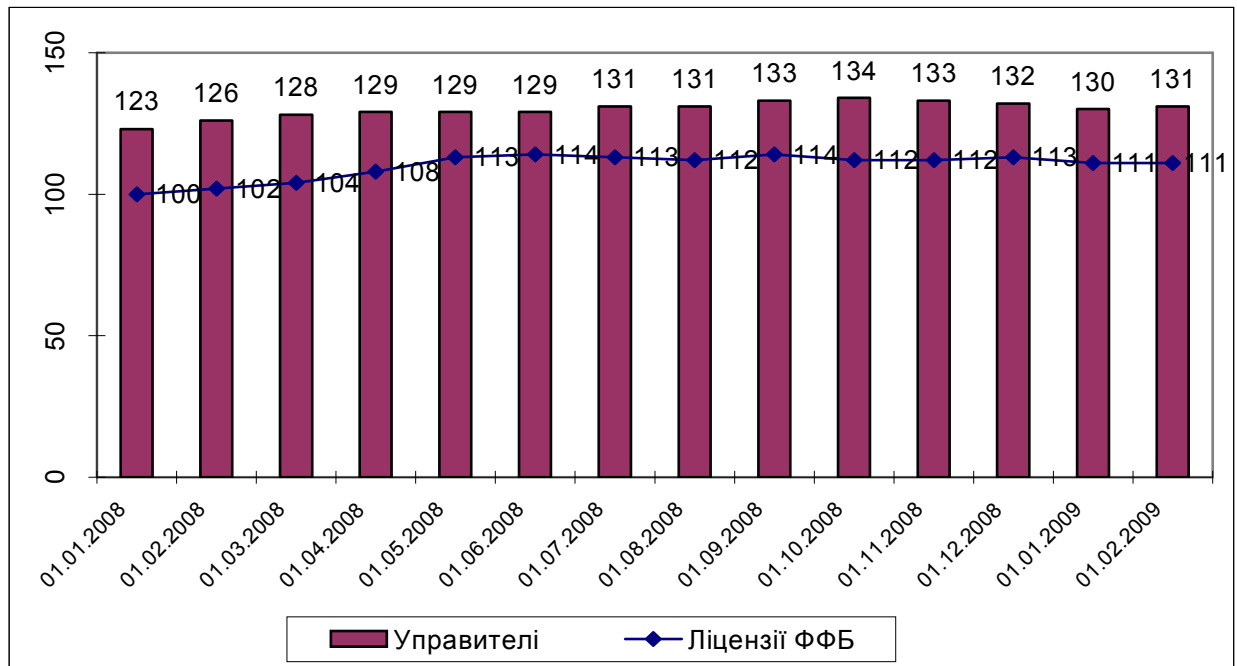

Рис. 1. Динаміка зміни кількості управителів та діючих ліцензій протягом 2008 та 2009 рр.

Разом з тим, з початку другого кварталу 2008 року почали спостерігатись і негативні тенденції:

- поступово зменшувалась кількість довірителів ФФБ. На кінець року цей показник знизився до рівня грудня 2007 року і склав 11950 осіб (у грудні 2007 року- 11309 осіб);
- щомісячні надходження коштів довірителів на рахунки фондів зменшувались починаючи з другого кварталу таким чином, що у грудні 2008 року склала менше половини показника на кінець попереднього року;
- уповільнилися темпи створення нових ФФБ.

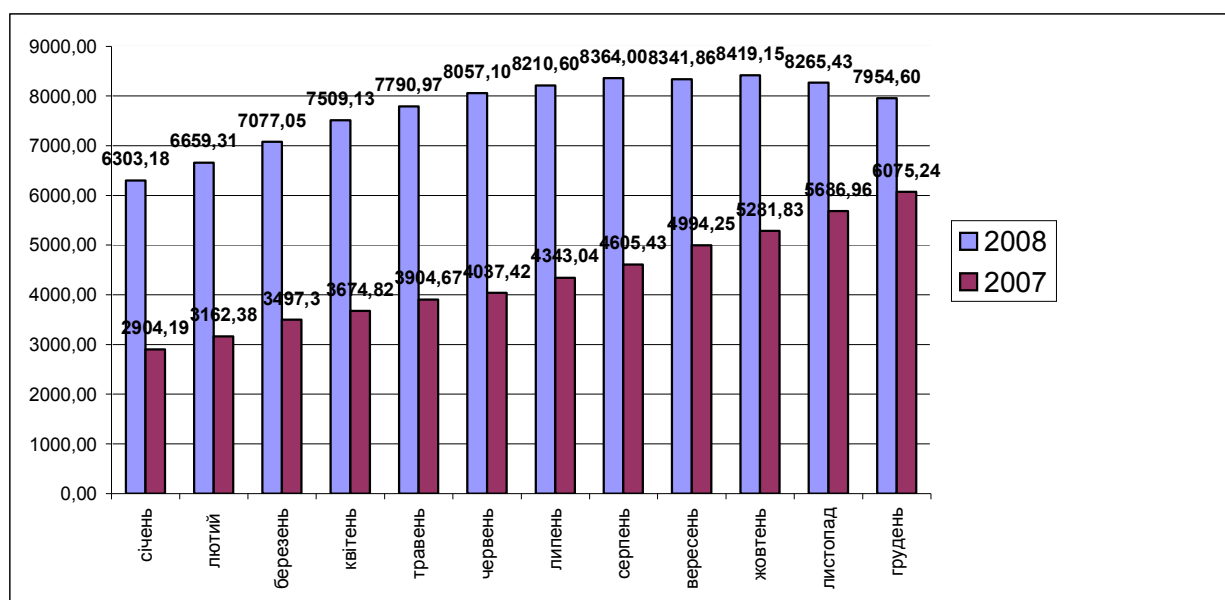

Рис. 2. Динаміка залучення коштів від довіритель ФФБ, протягом 2007 – 2008 рр. (млн.грн).

Фінансовий лізинг юридичних осіб

Станом на 01.01.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 208 лізингодавців.

Протягом року було укладено 18162 угоди на надання послуг лізингу.

У вартісному вираженні:

– обсяг договорів, укладених протягом 2008 року, склав 7,74 млрд. грн. (зменшився на 3,921 млрд. грн. у порівнянні з 2007 роком, головним чином у зв'язку з фінансовою кризою та значним скороченням обсягів внутрішнього та зовнішнього фінансування);

– вартість діючих договорів фінансового лізингу на кінець 2008 р. становила 28,5 млрд. грн., що на 8,3 млрд. грн. більше порівняно з 2007 роком (рис.4).

Такі тенденції пов'язані зі зростанням обізнаності щодо лізингу серед широкої громадськості, швидким розвитком фінансових ринків України, а також полегшенням доступу до кредитних ресурсів за останні роки.

При цьому слід зазначити, що за результатами 3 кварталів 2008 року вартість діючих лізингових угод складала 29,5 млрд. грн. За рахунок стрімкого скорочення обсягів фінансування в 4 кварталі лізинговий портфель зменшився на 1 млрд. грн.

У зв'язку з кризовими явищами на фінансових ринках та в економіці в цілому, нестабільністю політичної ситуації, погіршенням доступу до кредитних ресурсів (що є основним джерелом фінансування лізингових операцій), падінням платоспроможності підприємств, призупиненням інвестиційних проектів у найближчі роки можна очікувати значного скорочення обсягів лізингового кредитування та призупинення зростання лізингового ринку, що спостерігалось в останні роки. Проте, в структурі

капітальних інвестицій частка лізингу може вирости за рахунок обмеження обсягів банківського кредитування.

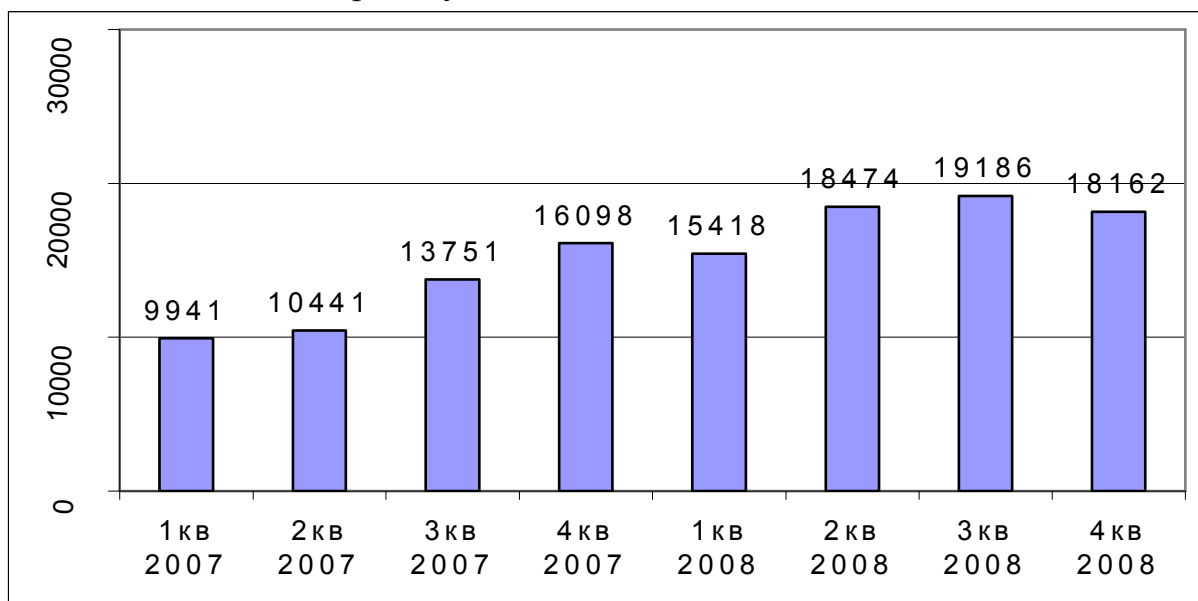

Рис.3. Динаміка кількості діючих договорів протягом 2007 – 2008 рр, штук

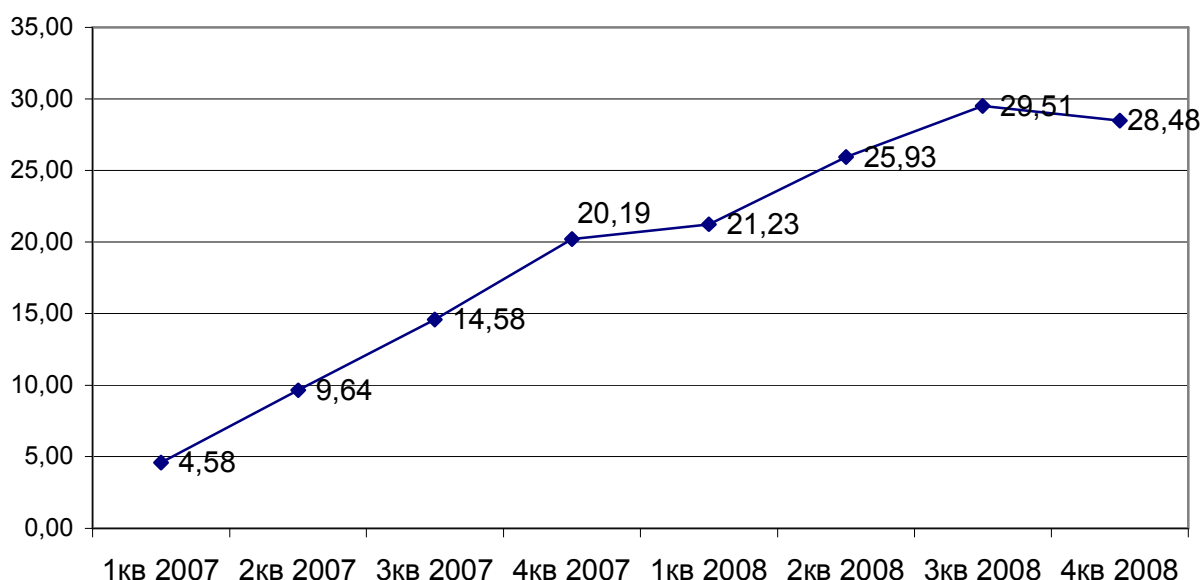

Рис.4. Динаміка зміни вартості лізингового портфелю протягом 2007 – 2008рр., млн.грн.

Факторинг

Станом на 01.01.09 до Держреєстру внесено інформацію про 47 фінансових компаній, які мають право надавати послуги з факторингу. Разом з тим, протягом 2008 року послуги з факторингу надавали 14 фінансових компаній.

Протягом 2008 року фінансові компанії, які знаходяться в Держреєстрі, уклали 5 662 договори факторингу загальним обсягом 1,4 млрд.грн. Тенденції негативного характеру, які склались у другому півріччі 2008 року в економіці України, не вплинули на результати діяльності факторингових компаній за цей період, про що свідчить рисунок 5.

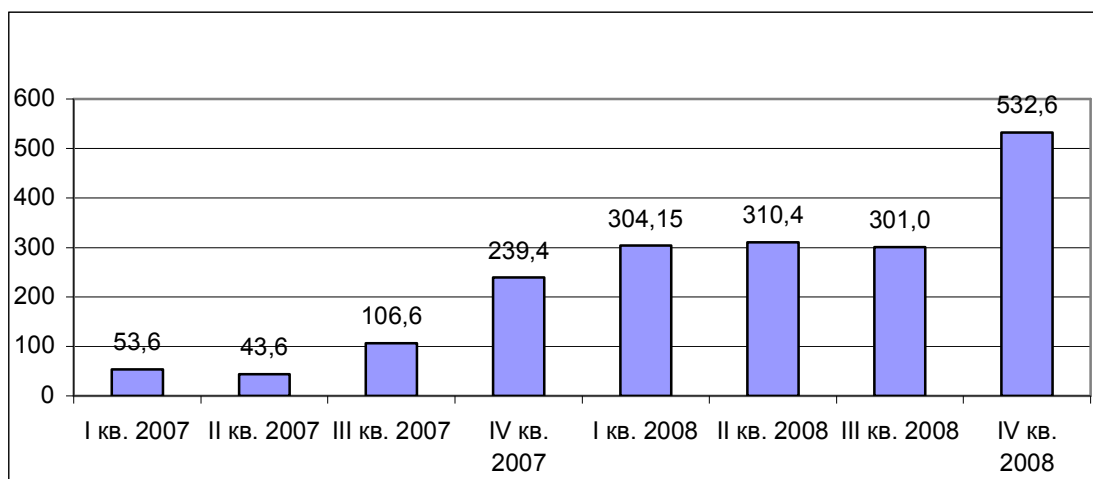

Рис. 5. Динаміка обсягів укладених фінансовими компаніями договорів факторингу протягом 2007 – 2008 рр., млн. грн. (за квартал)

Переказ коштів та обмін валют

Станом на 01.01.09 ліцензії на право здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами в Держфінпослуг отримано 8 фінансовими компаніями. При цьому, дві з цих компаній отримали дозвіл Національного банку України на здійснення діяльності як організатори небанківських платіжних систем. Дані про обсяг послуг переказу коштів та обміну валют наведені в таблиці 1.

Ломбарди

Станом на 01.01.09 до Держреєстру внесено інформацію про 315 ломбардів.

Протягом 2008 року ломбардами видано кредитів під заставу майна загальним обсягом 2,13 млрд.грн. (рис. 6). Основним предметом застави, як і в попередні роки, є вироби з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 81 % від загального обсягу виданих ломбардами кредитів (таблиця 2).

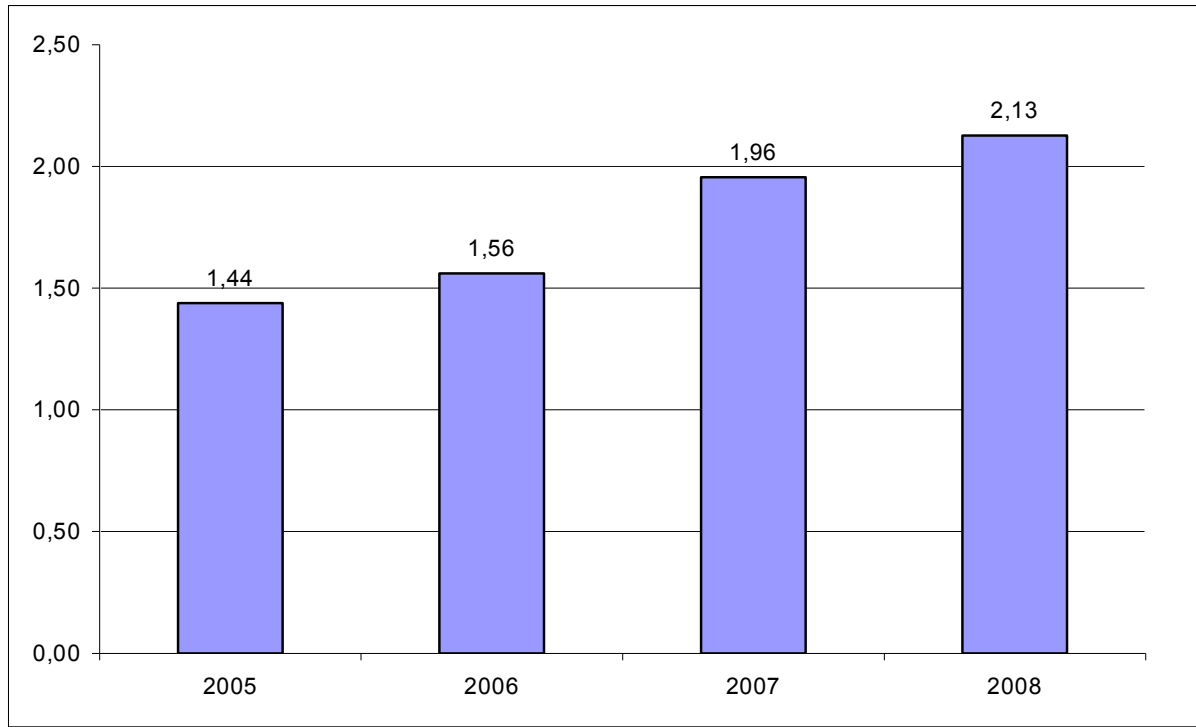

Рис. 6. Динаміка обсягів виданих ломбардами кредитів протягом 2005 – 2008 рр., млрд. грн.

Таблиця 2

Обсяг кредитів, наданих ломбардами, та види застави

	31.12.05		31.12.06		31.12.07		31.12.08	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу, у тому числі:	1 438 614	100	1 560 070	100	1 955 217	100	2 126 756	100,0
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	768 281	53,40	1 056 413	67,72	1 298 227	66,40	1 730 181	81,35
побутової техніки	90 127	6,26	175 214	11,23	252 758	12,93	291 412	13,70
автомобілів	2 639	0,18	2 976	0,19	3 692	0,19	5 965	0,28
нерухомості	123 633	0,86	8 336	0,53	12 512	0,64	14 753	0,69
цінних паперів	1 986 192	13,81	253 183	16,23	260 313	13,31	40	0,00
немайнових прав	662	0,05	1 113	0,07	711	0,04	595	0,03
іншого майна	365 920	25,44	62 832	4,03	127 002	6,50	83 808	3,94